

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 kwietnia 2023 r.

sprawy **B. U.**

skazanego z art. 245 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 1 października 2021 r., sygn. akt X Ka 761/21,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 8 czerwca 2021 r., sygn. akt V K 944/19,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

B. U. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 8 czerwca 2021 r., sygn. akt V K 944/19:

1. na karę roku pozbawienia wolności za to, że w dniu 15 maja 2015 r. w W., przy ul. [...], użył przemocy w ten sposób, że przytrzymał wózek dziecięcy, który M. R. trzymała za poręcz, a następnie przycisnął mocno rękę M. R., którą trzymała poręcz wózka i hulajnogę, do poręczy wózka naciskając na rączkę hulajnogi oraz użył wobec M. R. groźby bezprawnej w postaci groźby popełnienia przestępstwa na jej szkodę, przy czym groźba ta wzbudziła w M. R. uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, przy czym użył przemocy oraz groźby bezprawnej w celu wywarcia

wpływu na M. R., będącą świadkiem przestępstwa znęcania się B. U. nad nią oraz nad jej dziećmi: J. U. i A. U. oraz przestępstwa zgwałcenia popełnionego przez B. U. na jej szkodę, tj. za czyn z art. 245 k.k.;

2. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 20 lutego 2017 r. w W., przy ul. [...], na sali rozpraw Sądu Rejonowego dla m.st Warszawy w Warszawie, w toku rozprawy o sygn. akt IV K 214/16, kierował do M. R. groźbę bezprawną w postaci groźby popełnienia przestępstwa na jej szkodę poprzez wykonanie gestu przeciągnięcia dłonią po szyi, przy czym groźba ta wzbudziła w M. R. uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, przy czym użył groźby bezprawnej w celu wywarcia wpływu na M. R., będącą świadkiem przestępstwa znęcania się B. U. nad nią oraz nad jej dziećmi: J. U. i A. U. oraz przestępstwa zgwałcenia popełnionych przez B. U. na jej szkodę tj. za czyn z art. 245 k.k.

Na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym na dzień 20 lutego 2017 r., Sąd połączył orzeczone wobec B. U. jednostkowe kary pozbawiania wolności, w ich miejsce wymierzając mu karę łączną roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę, wyrokiem z dnia 1 października 2021 r., sygn. akt X Ka 761/21, utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Obrońca skazanego wniosła kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

„1. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 41 § 1 k.p.k. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez brak wyłączenia od rozpoznania w niniejszej sprawie w II Instancji sędzi A. R., przez co doszło do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.;

2. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 47a § 1 Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2001 Nr 98, poz. 1070) w zw. z art. 45

Konstytucji, poprzez brak zmiany lub uchylenia z urzędu Wyroku Sądu I Instancji przez Sąd Odwoławczy w sytuacji, gdy wyznaczenie do składu orzekającego w niniejszej sprawie przed Sądem I Instancji sędzi S.S. nastąpiło w nieznany sposób, gdyż protokół losowania znajdujący się na karcie 72 budzi zasadnicze wątpliwości, co powoduje wątpliwość w zakresie bezstronności sądu w I Instancji w niniejszej sprawie, więc Sąd był nienależycie obsadzony, co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą, wskazaną w art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k.

3. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., przejawiające się dokonaniem przez Sąd odwoławczy pobieżnej, nierzetelnej kontroli zaskarżonego wyroku oraz ogólnikowej oceny zarzutów przedstawionych w apelacji obrońcy w kontekście dowodów ujawnionych w toku przewodu, a przez to niedostrzeżenie, iż proces przed Sądem I instancji opierał się jedynie na jednym dowodzie, a mianowicie depozycjach pokrzywdzonej M. R., która z uwagi na silny konflikt ze skazanym nie jest świadkiem wiarygodnym i oparcie orzeczenia jedynie na jej depozycjach doprowadziło do niesłusznego skazania B. U..”

Podnosząc powyższe, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim wyroku Sądu I instancji oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy prokurator wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej w stopniu oczywistym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, a zatem podlega rozpoznaniu i oddaleniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Pierwszy zarzut kasacji wskazuje na wystąpienie w sprawie bezzwzględnej przyczyny odwoławczej w związku z orzekaniem w postępowaniu apelacyjnym przez sędzię A. S., powołaną na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej KRS), w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Zdaniem skarżącej, wadliwość procesu powołania tej sędzi na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego, związana z udziałem w tej procedurze tzw. neo-KRS, skutkuje naruszeniem standardów niezawisłości i

bezstronności w postępowaniu przed Sądem odwoławczym w rozumieniu art. 45 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych UE oraz art. 6 ust 1 EKPCz. Obrońca nie wskazała oprócz tego na żadne okoliczności, wskazujące na brak niezawisłości i bezstronności sędzi A. S.

Z treści uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020r., sygn. akt BSA I-4110-1/20, wynika, że, odmiennie niż w odniesieniu do osoby sędziego Sądu Najwyższego, możliwość skutecznego zakwestionowania należytej obsady sądu w przypadku sądu powszechnego uwarunkowana jest wykazaniem przez skarżącego, że w konkretnej sprawie wadliwość procesu powołania sędziego prowadziła do pozbawienia go przymiotu niezawisłości i bezstronności, zaś sądu orzekającego - do utraty przymiotu niezależności. Brak bowiem podstaw do przyjęcia a priori, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22). Dla udowodnienia zaistnienia nienależytej obsady sądu nie wystarczy więc wskazać na instytucjonalną nieprawidłowość powoływania sędziów na podstawie procedury konkursowej z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ustanowionym ustawą z 2017 r. Konieczne jest natomiast ustalenie in concreto, że sędzia nie gwarantuje chociażby minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości. To zaś należy uzasadnić odwołując się do testu, którego elementy zostały opisane w uchwałach Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 oraz z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22 (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22). Niedostatek argumentacji wspierającej tezę o nienależytej obsadzie sądu odwoławczego w niniejszej sprawie, uniemożliwia uwzględnienie pierwszego z zarzutów kasacyjnych, czyniąc go gołosłownym.

Drugi z zarzutów kasacji odnosi się do prawidłowości procesu przydziału sprawy sędziemu referentowi w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Obrońca zarzuciła „rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik

sprawy, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 47a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 45 Konstytucji (...), co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, wskazaną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.” Takie sformułowanie zarzutu utrudnia, a nawet uniemożliwia, precyzyjne ustalenie jego podstawy prawnej. Kwestia ta ma znaczenie fundamentalne w niniejszej sprawie, gdyż zarzut odnosi się do postępowania przed Sądem I instancji, nie został podniesiony w apelacji, a więc jego dopuszczalność w postępowaniu kasacyjnym warunkowana jest kwalifikacją z art. 439 § 1 k.p.k. Strona może bowiem podnosić w postępowaniu kasacyjnym zarzuty adresowane do postępowania przed Sądem I instancji, których wcześniej nie stawiała w apelacji, tylko wówczas, gdy uchybienia te mają charakter bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Przyjawszy zatem, że intencją Skarżącej było postawienie zarzutu naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., należy podkreślić, że ewentualne naruszenie przez Sąd Rejonowy procedur regulujących zasady przydzielania spraw sędziom w oparciu o przepis art. 47a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, może stanowić co najwyżej względną przyczynę odwoławczą określoną art. 438 pkt 2 k.p.k., nie prowadzi jednak do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Nawet więc jeśli przydział sprawy sędzi S.S. nie nastąpił w wyniku losowania w Systemie Losowego Przydziału Spraw (co nie jest zresztą takie oczywiste), nie sposób uznać, że doszło do orzekania przez sąd nienależycie obsadzony. Z nienależytą obsadą Sądu mamy do czynienia przede wszystkim wówczas, gdy sąd orzekał w składzie nieznanym ustawie albo orzekał w składzie wprowadzie znanym ustawie, ale nieprzewidzianym przez obowiązujące przepisy dla danego rodzaju spraw (por. D. Świecki, Komentarz do art. 439 k.p.k., [W:] Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany (red. D. Świecki), teza 24). Żadna z tych sytuacji nie wystąpiła w niniejszej sprawie. Została ona rozpoznana przez sędziego Sądu Rejonowego, niewyłączonego od orzekania, w składzie przewidzianym ustawą. Warto przy tym zauważyć, że ani na etapie postępowania pierwszo, ani drugoinstancyjnego, nie kwestionowano prawidłowości obsady tego Sądu. Nie ma zatem najmniejszych podstaw do twierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem I instancji, doszło do orzekania w składzie nienależycie obsadzonym. Tym bardziej, że z akt sprawy wynika, iż zmiana pierwotnie wyznaczonego referenta, na skutek

czego przedmiotową sprawę rozpoznawała sędzia S.S., miała związek z podziałem referatu sędzi wcześniej wyznaczonej do rozpoznania sprawy B. U., a więc była uzasadniona obiektywnymi okolicznościami.

Na uwzględnienie nie zasługuje także trzeci zarzut kasacyjny – nierzetelnej kontroli odwoławczej, w toku której Sąd ad quem nie dostrzegł, że „proces przed Sądem I instancji opierał się jedynie na jednym dowodzie, a mianowicie depozycjach pokrzywdzonej M. R., która z uwagi na silny konflikt ze skazanym nie jest świadkiem wiarygodnym i oparcie orzeczenia jedynie na jej depozycjach doprowadziło do niesłusznego skazania B. U..” Sąd poświęcił omówieniu zarzutów apelacyjnych 8 stron wyводу. Na podstawie lektury uzasadnienia można wyciągnąć wniosek, że rozpoznał je wnikliwie i prawidłowo, uzasadniając, z jakiego powodu uznaje poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne za trafne. W szczególności wskazał, iż, wbrew twierdzeniom oskarżonego i jego obrońcy, depozycje pokrzywdzonej nie są wewnętrznie sprzeczne, nie wykluczają się z pozostałym materiałem dowodowym, a ich wiarygodność potwierdziła opinia biegłej psycholog, obecna przy przesłuchaniu M. R.. Należy więc uznać, że Sąd odwoławczy, rozpoznając apelacje oskarżonego i jego obrońcy, spełnił wymogi określone w art. 433 § 2 oraz art. 457 § 3 k.p.k. i nie doszło do zarzucanego mu w kasacji naruszenia prawa procesowego.

Nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionej przez obrońcę kasacji, wobec niepotwierdzenia się zarzutów wystąpienia w sprawie bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz nieskutecznej polemiki skarżącej z ustaleniami faktycznymi, dokonanymi przez Sąd I instancji, a zaaprobowanymi w instancji odwoławczej, należało kasację tę oddalić jako oczywiście bezzasadną, o kosztach postępowania orzekając zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[ms]

